

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: Za SIBENIK I AUSTRO-UGARSKU sa dostavom u kuću mjesечно K 1-25, godišnje K 15.— Za INOZEMSTVO suviše poštarije. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

VECERNJI LIST
Izlazi utorak, četvrtak i subotu
Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIŠTVO I UPRAVA „Hrvatske Rieči“ nalaze se u „Hrvatskoj Tiskari“ (Dr. Krstelj i drug). — Rukopisi ne vraćaju se. — Ne frankirana pisma ne primaju se. — Tisak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drug). — Vlastnik, izdavaatelj i odgovorni urednik JOSIP DREZGA.

God. IX. SIBENIK, utorak 18. veljače 1913. Broj 796

Medjunarodni položaj — pogoršan.

O poklisarskoj reuniji, koja obdržavana dne 14. o. m. j., javlja se, da se je bavila pitanjem omeđajšenja Albanije. Tvrdi se, da sporazum niti u jednoj točki nije uspio. Predlog, da se ustanovi posebna komisija koja bi proučila etnografske prilike i pribraja materijal za omeđajšenje buduće Albanije, naišao je kod trosveze, osobito pak kod Austrije, na veliki odpor. Na austrijskoj strani opaža se sve veća zlovolja radi neprestanoga zavlacenja poklisarske konferencije i u političkim krugovima smatra se, da je situacija od dana na dan sve slabija i da se približuje kritičnoj točki.

Nadalje dolaze iz Sofije i Bukurešta baš neugodna izvješća. Ratno razpoloženje u Rumunjskoj sve više raste, a u Bugarskoj medju narodom pokazuje se sve odlučniji odpor proti i najmanjoj koncesiji Rumunjskoj. Ako ne posluži sreća da u najkraće vrijeme dodje između Bugarske i Rumunjske do sporazuma, očekivati je da će buknuti rat od dalekosežnih posljedica.

Za situaciju je svakako značajna „Timesova“ viest iz Petrograda, da petrogradski mjerodavni krugovi nikako nisu voljni privoliti na odstup Skadra Albaniji. U tom pogledu vodjena pregovaranja između Austro-Ugarske i Rusije dosada su bila bez uspjeha. Ruski poklisar u Londonu grof Benckendorf ostaje nepomično na svom dosadanjem stanovištu, da Skadar mora dobiti Crnogora, a ovaj njegov zahtjev naišao je na simpatičan odziv i u parižkim i u londonskim mjerodavnim krugovima.

K toj viesti može se još nadodati, da politički krugovi označuju rješenje spora glede granica Albanije ovako: Austrija je pripravna priznati Srbiji Peč, Djakovicu i Prizren, netom Rusija pripusti da Skadar pripadne Albaniji. Pogodjanja međutim nisu dovela do nikakva uspjeha.

Zavlacenje vanjske političke situacije ne će se moći dugo uzdržati.

Najveći kolodvor.

Kolodvor u Leipzigu je najveći u Evropi, ali njegova slava pada pred veličinom Pensylvanijskog kolodvora u Newyorku, najvećeg na svijetu, koga predstavlja naša slika. Troškovi gradnje iznosili su 600 milijuna maraka. Gigantski ovaj kolodvor ima dva poda; na gornjem podu su 42 para tračnica kojima voze vlakovi iz predgradja. Ova gradjevina sva je od kamena i od čelika.

Kada nastupi proljeće, odluka morat će pasti, bilo u pozitivnom bilo u negativnom smislu.

Ratna kronika.

Viesti sa ratišta u prvom periodu prije primirja rata na Balkanu morale su se primati i registrovati sa dobrom dozom rezervisanja, jer su pojedine zaračene strane i najmanji uspjeh prikazivale kao veću bitku i veći uspjeh. No onda se je tome još moglo pomoći i javnost, makar i nešto docnije, informisati objektivno. U glavnim stanovima vojski boravili su prije primirja ratni dopisnici velikih evropskih listova, koji su uvijek na vrijeme izpravili pretjerane zvanične vesti i davali događajima njihovu pravu vrijednost, oduzevši im zvanični plus.

Nakon primirja, kad su neprijateljstva na Balkanu ponovno odpočela, zadržale su balkanske države ratnim dopisnicima i vojnim atašema boravak u glavnim stanovima i pristup u granice bojne linije. Na taj način nestalo je kontrole nad zvaničnim brzojavima o ratnim događajima. Zvanični brzojavi, izuzevši po koji riedak privatni brzojav, danas su jedino vrelo, iz koga crpi štampa informisanje čitalačke publike. Većina listova udešava svoje izvještaje tako, da donosi vesti i s jedne i druge strane, pa prepušta čitaocima, da stvore sami sud o položaju.

Prema dosadašnjim događajima ne može se izreći strategijski sud uspjeha akcija niti se daje prorēći, kako će se u buduće razvijati ratne operacije, tko na-

preduje, a tko opet ustupa. Mi ćemo te glavne događaje hronološki doneti:

- 31. januara: Odkaz primirja i početak neprijateljstva.
- 1. februara: Čarkanja predstraža na Čataldži i Drinopolju.
- 3. februara: Počima bombardovanje Drinopolja.
- 4. februara: Prvi sudar na Čataldži.
- 5. februara: Početak borbe oko Skadra. Grčka flota bombarduje ostrvo Saros.
- 6. februara: Bugarski uspjesi na Galipolju. Odstupanje Bugara sa Čataldže.
- 8. februara: Neuspjela turska ofenziva na Čataldži. Crnogorski uspjesi pred Skadrom.
- 9. februara: Početak turske ofanzive na Galipolju.
- 10. februara: Turske trupe iskrcavaju se u Šarkeju. Turci zauzimaju Rodosto.

Englezko-njemačka utakmica u naoružavanju.

Sviet se bio malo uljuljao u sladak san usljed viesti o sporazumu između Englezke i Njemačke glede gradnje novih ratnih brodova. Međutim je kanadijski parlament volirao izgradnju triju dreadnoughta i ta viest pobudila je u Englezkoj veliko oduševljenje. Pitanje hoće li ti orijaški brodovi biti stacionirani u kanadijskim ili englezkim lukama nije još riješeno. Nadaju se, da će i Nova Zelandija votirati za pojačanje englezke mornarice jedan dreadnought. Prema tome bi englezke kolonije pojačale mornaricu matice zemlje sa sedam dreadnoughta.

Londonski listovi preštampavaju sen-

zacionalno otkriće lista „Engineer“, u kojem se veli, da se je njemački državni tajnik za mornaricu pl. Tirpitz izjavio iz stavovitih razloga za predloženi razinjer između englezke i njemačke mornarice od 16 : 10. I to samo gledom na dreadnoughte. U tu svrhu isti list spominje slijedeću činjenicu:

Pred nekoliko godina, javio se kod engleskog admiraliteta jedan mladi engleski inženieur sa nacrtom jedne malene ladje slične torpedodestroyeru. Ta malena ladja od tek nekoliko hiljada tona deplacemeta jedva izmiče nad površinu morskou, a plovi jednakom brzinom kao dreadnought. Oboružana je sa samo jednim topom najvećeg kalibra, a i taj se diže samo kad puca. Nacrt ovoga inženieura bio je kod engleske vlade odbijen. Na to se ovaj obratio njemačkoj mornaričkoj upravi. Ta je ovaj izum prihvatila i kupila. I u najvećoj tajnosti čine se već od tri do četiri godine s ovom ladjom vrlo uspješni pokusi. Ovakovih pet ladja lake se opire i najvećem dreadnoughtu, a i gradnja je njihova kud i kamo jeftinija. Iz tih je razloga jasno, zašto se njemački državni tajnik za mornaricu pl. Tirpitz izjavio sporazumnim sa svojedobno postavljenim standardom Churchila od 16 : 10.

Skupno ministarsko vijeće. Hrvatsko pitanje.

Beč, 18. veljače. Prekjučer i jučer obdržavano skupno ministarsko vijeće očekivano je u političkom svietu velikom nepetošću obzirom na vanjski položaj. Znalo se, da će predmetom ovog ministarskog vijeća medju inim biti i pitanje zajma od

600 milijuna kruna za pokriće dosadanjih vanrednih vojnih troškova. Govorilo se, da bi to pitanje moglo izazvati veliku državničku krizu, da će oba ministra predsjednika, grof Stürgkh i dr. Lukacs dati svoju formalnu demisiju s izjavom, da bi oni gledom na finacijsko stanje u austrijskoj i ugarskoj poli monarkije jedva mogli pred parlamentima odgovarati za doajakošnje velike izdatke u vojne svrhe, dok za novi zajam u iste svrhe nebi mogli nikako odgovarati, pa za to podastiru svoju demisiju. Kada njihove demisije ne bi bile primljene, da će onda demisijonirati zajednički ministar rata.

Ovo ministarsko vijeće bilo je zanimivo i s razloga, što se je na njemu imala povesti rieči o hrvatskom pitanju. Ovdješnje su novine pisale o nekom pismu, što bi ga francuzki poklisar Cambon bio pisao msg. don Frani Buliću, u kojemu pismu Cambon je javljao, da će na poklisarskoj reuniji iznieti i hrvatsko pitanje, da na pretenzije Austrije u pitanju Albanije upozori na azijatstvo prilika u Hrvatskoj, koje bi Austro-Ugarska najprije morala srediti ako hoće da ide sredjivati drugdje. Ovo je pismo kolalo u Zagrebu između vodećih političara. Mjerodavne je faktore ova okolnost ljuto upekla, pa je očekivati da će vanjsko ministarstvo tražiti od francuzke vlade razjašnjenja, kako dolazi jedan njen činovnik da se prti u unutarnje stvari Austro-Ugarske. Ovaj će prigovor uostalom, obzirom na vezu između pitanja hrvatskog i pitanja obćeg jugoslavenskog, biti kao da nije bio.

O samom tečaju ministarskog vijeća saznaje se siedeće:

Prije konferencije imao je komesar Cuvaj odulji pogovor sa ministrom predsjednikom Lukacsom. O sadržaju ovog pogovora ne prodire ništa u javnost, ali je ovo znak, da je na ministarskom vijeću razpravljano i hrvatsko pitanje.

Zajedničko ministarsko vijeće obdržavano je u nedjelju i ponedjeljak. Prisustvovalo je 12 ministara austrijskih i ugarsko-hrvatskih. Glavnim predmetom vijećanja bijaše novo uređenje odnošaja prema balkanskim državama. Ide se naime zatim, da se Srbiji pokaže, koliko bi joj koristilo donio prijateljski odnošaj s ovom monarkijom. U savezu s ovim bilo je govora i o hrvatskom pitanju. Austrijski ministar predsjednik grof Stürgkh nije propustio upozoriti, kako prilike u Banovini zadavaju austrijskoj vladi velikih poteškoća. Saziv delegacija odredjen je za 14. svibnja.

Nakon konferencije grof Berchtold informirao je oba ministra predsjednika

Potezi sa sela.

Napisao Don M. Vežić.
III. A eto!
Niti mi je pri ruci prirodopisna knjiga, niti se svaka, što je čeljade pozoblje za školskih dana, primi, već je na pregršt zrnja, u draču je zapalo i podušilo se; namjeri se otpadaka i vode ih zaboravi sobom niz godine, kratka i oduljeg ljuskog vijeka otplavile, pa eto ni ja za živu glavu ne bih znao imena sićušnoj ptičici, što je ono jučerašnje popodne dolećela na krov moje lupske kuće, cikom uz moju stojnu kulu.
Sve su prilike, da je ona vugarst i žustra ptičica — selica, jer je neobičajeni gost preko sve godine, već što se na mahove sad, pod jesen, ukaže; možda na prolasku, da trenom opočinje, pa opet put pod noge, a vatra u križu — u novu postojbinu, kamo je sree i nagon vabe, nasumce pohrli.
Namjestila se ona cikom do uz rub krova i tu na strelji nemirna i starosna višnja, te je ko na iglama, kad će k pobočnome zidu dozujati osa ili mušica — ona vrci, prhne, te je se na let kljunom maša, na krov iznosi, tu je čvaka, čereči i ko-

— Pa što mari, da ne čeka? — breknō bi tkogod. — Ako ono ne čeka tebe, a ti čekaj njega i donijet će ti, što je evo jutros donijelo mome Mijatu.

Jutros moj Mijat — ima ga dva metra u visinu, da bi prozupina tavane sa neba dohvatio, a ni Markov mu kamiš ne bi čvrsta pleća obamjerio — trija ozgo nogu za nogom i uličinom po babuljcima srlja i brana i smlaćen i smrvljen, ko da je svu noćajnu noć po njemu mlin kremenjak vrō, i migolji k mojoj kući, a sjekirom se zametnō.

— Da otkuda to ti, Mijate, na ovom ugovajnom Božjem danu ovako kući podramio, a nijesu još ni popasna doba? — usčugjen izblijeljan ja očima u sunce.
— A eto — oče; njatar ga znao, šta bih! — ko na čekrk je on mrtvo isteže iz dubanaca. — Htio sam, da ću u grad po živke, da ćemo pokrivati ono tora.
— Pa da šta ne ode?
— A eto — da ću poći, a kad jutros, ne valja mi ovo opančina — i izdiže lijevu nogu — pa ne bih, strah me, dopd. Reda će ih biti popriječati, a onda u grad. A eto

— da ne dangubim, pošō bio, da uzobadim ono „škaljurine“ na Grpeu, a kad tamo, fali mi teljig, a drugi u selu, oru i oni, pa ne dadu.

— Pa zašto se ti na zeman ne postara za teljige? Ta znaš, da je vō bez teljiga, što i lovac bez puške.

— A eto — znam, te će ga biti reda ili namaknuti, ili sam novi ugraditi — jedva on jedvice ovo na grlo progrklja i šmedljivo prošušljeka.

— Da otkuda ti sjekira? — uznemiren ću ja, kad se promislim i okom mjerim onaku silu bez soka i bez smoka; planina se nasred puta usadila, nu u njojzi ni lista ni pruta, da pred sobom živo pogneš.

— A eto — bio je sobom ponio, da ću u ogradi drva nasjeći, pa se evo vraćam, jer se odonuda nakvičio oblak na me — i sjekirom upre u Majjkovaču, iza koje pomolio oblačić, ko maglica tanak i proziran, da ga jedva i razabireš... Ne bih, da me izmam, pa onda očepi i ja pokisnem; i onako mi je prtano zdravlje... pa se evo vraćam.

— Ma što ti to, Mijate govoriš, koji li oblak spominješ? Ta žalokan ne bio, zar

ne vidiš, da se onaj tamo nije već u sedmome kraljevstvu zametno, a dok ti se on nad kuću nadvije i izljuje, možeš ti lipsati i od žegje crknuti.

— Da šta ćeš sada? — uzvario ja i ljutito o svome japungjeku puca brojim.

— A eto — i zasjedne na zid, iza zapašnjače izvuče lulu, na strnici otraga iza pasa istegne duhan česu, nabi i prestom muški pričepi, te žicom o kajišu prosvrda provrli prdusu u lulu, upali, zacvari, dok jarkni, pa iza zuba štreni i u se iza svih naraničica utegni, da ti nabrekle vratne žile — najstrag prodimi i ko na dimljak pro-suklja.

Ja ugjoh u kuću, a kad do uru iznovec izvrih na pengjer, megjer Mija jošte sa svojom lulom uzur uzuri na prizidi; dim ga je zavio u svoje oblake, kroz koje on iščika kišu iz vedra neba.

Ne htjedoh mu se javljati, jer nijesam žedan. Šta ima, da me do sita ispošlo iz vrča svoga „a eto“, pa mu ga tamo i eto, da ga po kome čudu ne isprazni. I sutra će ma valjati...

Izvjeshajte „Hrvatsku Rieč“.

o vanjskom položaju. Izgledi za održanje mira poboljšali se. Misija princa Hohenoheia u Petrogradu bila je uspješnija nego li se misli. Izmjena ručnih pisama između vladara dviju moćnih država daje najljepše nade.

Ministar predsjednik grof Stürgkh bio je jučer prije podne kod vladara.

Beč, 18 veljače. Ministarsko vijeće razpravljalo je i o pitanju bosanskih željeznica. Dođuća sjednica u petak.

Turske vesti o položaju.

Carigrad, 18 veljače. Službeno ratno izvješće glasi: U nedjelju u noć u Drinopolju sve mirno. Obdan je neprijatelj odapeo na grad 150 topovskih hitaca.

Položaj pred Bulairom na Galipolju nepromijenjen. U subotu je jedna neprijateljska kolona prodirala prema Citliku i Sosasu te otvorila vatru iz topova protiv Ormanli. Jučer je neprijatelj počeo da utvrdjiva bregove.

Nova baza pregovora.

London, 18 veljače. Službeno se kaže, da se velevlasti trse stvoriti novu bazu za mirovne pregovore.

Turska oklopnača uništena.

Sofija, 18 veljače. Službeno se javlja, da je turska oklopnača „Assar-Tewfik“ kod Podima u Crnom moru potpuno uništena od jednog bugarskog odjela mina te potonula. Jednako su bugarske mine potopile i jedan prevoznik turski brod krcaat vojske.

Obsada Skadra.

Cetinje, 18 veljače. Službeno se javlja: Artiljerija generala Martinovića sa raznih položaja bombardira Skadar. Pri tome uzelo se u obzir, da se na kuće, koje su izvjesile bijelu zastavu, ne puca. Turci rabe dumdum kugle, kojima se služili i prigodom zadnjeg juriša na Skadar. Ovu okolnost konstatirali su i inozemni liječnici. Turci dižu sančeve prema gradu.

Cetinje, 18 veljače. Službeno se javlja da su Crnogorci imali pred Skadrom 3200 ranjenih, od tih je 1600 na Cetinju a 1600 u Podgorici.

Nadalje se javlja, da se 3000 Malisora bori na strani Crnogore.

„Rad“ za mir.

Njemačka vojna osnova.

Berlin, 18 veljače. Nova njemačka vojna osnova određuje, da u mirovno doba vojska broji 649.000 ljudi mješte dosadanih 505.000. U Parizu je ova viest djelovala porazno, jer će sada njemačka vojska biti za 35% jača od francuske vojske.

Pariz, 18 veljače. Na odgovor njemačkoj vojnoj reformi Francuzka kani ponovno uvesti trogodišnju vojnu službu. Ove mjere stajat će Francuzku 600 milijuna.

Englezka viest o položaju.

London, 18 veljače. „Daily News“ saznaje od englezkih častnika da Bugari nisu osvojili ni Bulairu ni ijedne tvrđave u njegovoj okolici. Jednako nije istina, da su se Grci izkrcali u Besikabai ili sjeverno od Galipolja. Nadalje isti list javlja, da su turske čete prodrle šest kilometara pred Cataldžom te su zaposjeli Kuschkhöj bez ikakvog osobitog otpora.

Zadržana češka sanitetska misija.

Prag, 18 veljače. Češka sanitetska misija, koja polazila na ratište, u Beogradu zaustavljena, jer nije imala u redu sve izprave.

Enver beg umoren?

London, 18 veljače. „Central News“ javlja, da su u Enverbega, kod pokušaja da na Galipolje izkrcu čete, pucali častnici koji mu nikako nemogahu oprostiti umorstvo ratnog ministra Nazim paše. Enverbeg je bio teško ranjen.

Prama drugim viestima, Enverbeg, pred silnim ogorčenjem koje vlada u vojsci protiv njemu, pobjegao je u Carigrad.

Carigrad, 18 veljače. Došao je glas, da je Enverbeg umoren. Potankosti fale.

Carigrad, 18 veljače. Viest o umorstvu Enverbega ne potvrđuje se.

Pašić u Beču.

Beč, 18 veljače. Srbski ministar predsjednik Pašić najavio je ovdje svoj posjet.

Špijunaža u Rumunjskoj.

Bukarešt, 18 veljače. Kapetan topništva Rodvigo Gogliesco uapšen je radi špijunaže. Gogliesco zvao se prije Bobrzinski te je rodom iz Poljske. Kažu da je predao jednoj stranoj vlasti planove mobilizacije. Gogliesco je bio na glasu radi svojih dragocjenih izuma u zrakoplovstvu.

Militariziranje željezničara u Rumunjskoj.

Bukarešt, 18 veljače. Parlament je prihvatio zak. osnovu o militarizaciji željezničara u slučaju rata.

Bugarska i Rumunjska.

Sofija, 18 veljače. Položaj je pogoršan. Izgledi za sporazum između Rumunjske i Bugarske prosudjuju se sasvim skeptično.

Bugarski uspjesi na Galipolju.

Carigrad, 18 veljače. Bugari su osvojili utvrde Viktorija i Napoleon, koji dominiraju zaljevom Saros.

Odstup galičkog namjestnika.

Rusiji za volju.

Lavov, 18 veljače. Pronosi se glas, da će namjestnik grof Bobrzinski odstupiti, jer je došao u sukob sa dvorskim krugovima. Princ Hohenohe naime na povratku iz Petrograda donio je neke želje Rusije za zbliženje obih dvorova. Namjestnik Bobrzinski nekim je željama, u koliko se tiču prilika u Galiciji, oponirao, tako da je vlada, e da uzdrži dobre odnose s Rusijom, odlučila riješiti se Bobrzinskog.

Turske novčane neprilike.

Carigrad, 18 veljače. Vlada je odredila, da pridigne iz svih javnih blagajna nalazeće se novčane uložke, u formi zajma, ali će ulagatelji moći dobiti novac natrag netom uzhtiju.

Obsada Drinopolja.

Carigrad, 18 veljače. Vojna uprava dozvolila je da se u Drinopolju odredi neutralna zona, gdje će se skloniti strani državljani. Ne će se ipak dozvoliti inozemcima da ostave grad, jer se je bojati špijunaže.

Požar u Carigradu.

Carigrad, 18 veljače. Ovdje je buknuo strašan požar koji se sve više širi. U blizine Hagija Sofija izgorilo 200 kuća.

Nautička škola u — Beču.

Rek bi da će se, sub auspiciis bivše ekcelencije Weisskirchnera, doskora u Beču, občinskim sredstvima i obilatim državnim doprinosom, zbilja otvoriti nautička škola, kojoj bi imala biti zadaća da, kao razsadnik nama tudjeg i moru neviđenog častničkog pod mladka trgovačke mornarice, izlišne vremenom iz nje naše ljude, osim, naravski, proste momčadi; ova će se i nadalje u svoj jezgri sastojati iz domaće čeljadi, jer, kažu trščani u svojem jargonu, „no xe cicio per borea“, nu to će i biti, ako se napasti ne domislimo, te ju na vrijeme ne suzbijemo, sve ono, što će nam na koncu preostati od već sada veoma ugroženog nacionalnog karaktera našeg brodarstva, da i negovorimo brodograditeljskoj, tudjim kapitalima zasicenoj industriji.

Istina, usljed porasta što ga je naša trgovačka mornarica u zadnje vrijeme zabilježila, čuti se oskudica častnika, nu to nebi smio biti valjan razlog, da se na nadležnom mjestu podupiru kojekakve skupe vratolomije na štetu našeg eminentno pomorskog pučanstva; moralo bi se, nasuprot, pretresti svako sredstvo, da se ovomu, a osobito siromašnim ali darovitim otočanima, olahkoti, za djecu, pohadjanje nautičkih škola.

Ako one u Kotoru i Dubrovniku, jedine što ih imamo sa hrvatskim nastavnim jezikom, ne odgovaraju sve to većma rastućim zahtjevima, nameće se sama od sebe misao, da bi jedna takova u

srednjoj Dalmaciji, alimentirana odpadcima od šest srednjih zavoda i djecom, koju danomice vidjamo, kako u pratnji roditelja idu na lučki ured po „matrikulu“, pa zatim u svijet trbuhom za kruhom, veoma liepo napredovala.

Tko je Weisskirchner, to znade svatko, tko je pratio njegov ne baš blagoslovljeni rad kao ministra trgovine u obće, a na polju pomorstva napose, nu da li će se po njem zasnovani zavod održati ili će propasti s atrofije, to je pitanje, na koje će odgovoriti skoro budućnost; mi bi međutim, mješte da se osvrćemo na rad naših sudržavljana više nego što nam nalaže kroničarska važnost, morali raditi s naše strane i paralelno težiti za pozitivnim uspjesima osobito ondje, gdje nas oni hoće da nadmudre i prikrate u našim izravnim, životnim interesima.

Nadamo se i želimo, da ovo par redaka ne prodje neopaženo našim narodnim predstavnicima u parlamentu, a osobito zastupniku grada Šibenika, važne pomorsko-trgovačke skele i središta čilog, zdravog diela našega naroda, kojemu je brodarenje u krvi, te bi mu liepo pristajalo geslo: „Navigare necesse est, vivere non est necesse“.

Iz hrv. i slov. zemalja.

Hrvatska narodna straža.

Još prije dvije godine osnovana je „Hrvatska narodna straža“ sa zadaćom širenja prosvjete i narodne svijesti po svim hrvatskim krajevima. Povodom narodnog blagdana kupljeni su i posebni prinosi, koji su se imali prevesti lih u ove svrhe. No društvo „Hrv. narodne straže“ nije moglo da započne pravog svog djelovanja, jer društvena pravila, koja su bila podataka vladi, nisu mogla da dobiju odobrenja. Da rad ipak ne zapinje, one zadatke, koje je stavila „Straža“, provodio je u koliko se dalo, „Klub Čirilo-Methodskih zidara“ iz kojega se zapravo „Straža“ i razvila.

Kako međutim „Obzor“ pouzdano doznaje, ovih su dana pravila „Hrvatske narodne straže“ potvrđjena, te će obavijest društvu o tom u najkraćem vremenu doći.

Novi sveučilišni profesori.

Kralj je imenovao sa sustavnim berivima javnim redovitim sveučilišnim profesorima na zagrebačkom sveučilištu veleuč. g. dr. Frana Barca i dra. Ivana Angela Ruspinja iz obćeg diela dogmatike odnosnog crkvenog prava. A tajnički pristav zemaljske vlade dr. Marko Kostrenčić imenovan je javnim izvanrednim profesorom hrvatske pravne poviesti.

Marko Markovina

Split

Iza Prokurative (vlastiti stan)

— Telefon 93. —

Tek. račun kod Filialke Banca Commerc. Triestina.

1. ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE

Eternit za moderne krovove — postavlja po specialnim radnicima.

Cievi od ceramike

Dimnjaci

Pločice za kuhinje, hodnike itd.

Stakla prosta i ornamentalna

Peći glinene postavlja po specialnim

Sparherde radnicima

Papendek tanki i debeli

Zahodi porculane kompletni — posuda,

daščica, spremna za vodu i dr.

2. GRADJEVNO PODOUZEĆE

ovlašteno Dozvolom c. k. Namjestništva

u Zadru, izvadja sve radje svoje struke.

3. PRVA SPLITSKA MLJEKARNA.

Vlastita pomješća putem Poljuda, Prodaja

Mljeka, Gnjoja, Praščića za razplod —

amerikanske i njemačke pasmine.

Naslov za pisma i telegrame:

„Marko Markovina — Split“.

Stan

sastojeći se od 2 sobe, kuhinje i svim potrebštinama iznajmljuje se od 15. ov. mj. obitelji bez djece. Mjesečno K 30.— Upitati se u „Hrvatskoj Tiskari“.

Kuća za prodati.

Nalazi se na glavnomu putu kraj Šubičevca, u prvom dielu Varoša, sa vrtom, avlijom, i stajom. Obaviesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, ciena knjizi broširano K 5.—, a uvezano K 6.—, naviavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjizarama.

PRVORAZREDNOM DIPLOMOM I ZLATNOM MEDALJOM
:: NA RIMSKOJ I BRUSELJSKOJ IZLOŽBI NAGRAĐJENA ::

TVORNICI VOŠTANIH SVIEĆA

VLADIMIR KULIĆ ŠIBENIK

PREPORUČA SVOJE PROIZVODE P. N. gg. ŽUPNICIMA, CRKOVINARSTVIMA I BRATOVŠTINAMA.

POZOR! Na sve naručbe što se prime inicijativom Hrv. kat. nar. djačtva, na korist njihovu davam 5%.

JESAM LI PLATIO PREDPLATU?

SPUZAVA

.. . RAFINIRANIH I PROSTIH .. .

svake veličine i oblika

za sve moguće potrebe te za toilette

imade veliku zalihu

SPUŽVARSKA ZADRUGA

U KRAPNJU

Naručbe adresirati na:

Spuzvarska Zadruga - Šibenik.

HRVATSKA TISKARA

(Dr. Krstelj i drug) :: Šibenik :: (Dalmacija).

Veliko skladište svih vrsti tiskanica za župske i občinske urede.

Tiskanice izradjene su na finom i trajnom papiru, a cijene su im veoma nizke. Pri naručbam za veću točnost, uz broj popisa valja naznačiti i naslov tiskanice.

Izradjuje sve vrsti posjetnica, poziva za zabave i koncerte, jestvenike, diplome, cienike, protokole, brošure itd. itd.

Za sokolska društva imamo naročite Clischée i znakove, te smo u mogućnosti svaku naručbu izvršiti na potpuno zadovoljstvo. Naročito smo snabdjeveni krasnim slovima za izradbu svake vrste i veličine plakata. Čista papira svake vrste i količine, kao i obvoja prodajemo uz vrlo nizke cijene.

Svi poslovi izvršuju se najvećom preciznošću i vrlo brzo.

Vlastita knjigovežnica

obskrbljena svim potrebnim i najmodernijim strojevima kao i onim za rezanje, perforiranje, pozlaćivanje i t. d. Uvezuje sve crkvene knjige, Missale, protokole, brošure, te sve radnje u knjigovežku struku zasjecajuće.

Napomenuti nam je, da smo svim radnjama, kao i papiru i tiskanicama cijene znatno snizili.

Gospodarski pregled.

Prodaja navrnutih loza.

Tko želi kupiti dobrih navrnutih loza Aramo Ruspestris navrnutu na Babić, Kaštelka, Zadarka, Čarapar Trbljan, Maraština, cijena svaki komad 24 pare, neka se obrati kod Šime Čače, posjednika, *Vodice kod Šibenika.*

Narodne vjeresijske blagajne u Rusiji.

U Rusiji je nakon krimskog rata provedena svestrana reforma uprave. Tako su pojedini dijelovi zemlje dobili neke ruke samostalnu upravu, autonomiju. U 34 gubernije evropske Rusije uređene su samostalno, pokrajinske i kolarske uprave, koje su poznate pod imenom zemstvo, i čije je djelovanje od velike važnosti. Zemstva su doprinijela tome, da se porezi pravije raspoređuju, da se poljodjelski radnici prisilno osiguravaju, da se unapređuje gojenje konja i goveda.

Nu zemstva imaju najveću zaslugu oko osnivanja narodnih vjeresijskih blagajni. Zadaća je ovih blagajna, da svoja sredstva stavljaju na raspoloženje težacima, obrtnicima i zanatlijama kao i raznim društvima te poljoprivrednim zadrugama. Zemstva po svojim skupštinama upravljaju narodnim vjeresijskim blagajnama, ali vrhovnu upravu i nadzor vodi glavna skupština za narodnu vjeresiju, a ova je skupština opet podređena državnoj banci.

U glavnici narodnih vjeresijskih blagajni računaju se podpore, što im ih zemstva odobravaju kao podpore, za tim da rovi, pa čisti dobitak i polozi namijenjeni u tu svrhu.

Zajmovi se daju na kratke rokove. Kad se radi o zajmovima za kupovanje potrebnoga materijala, kao n. pr. blaga, strojeva i alata, tada se zajmovi daju na tri godine, a u pojedinim slučajevima, gdje se radi o znamenitijim melioracijama, ili novim poduzećima, o prosjeku šuma, izsušivanju i navodnjavanju polja, gradnji mlinova, osnivanju industrijskih poduzeća i t. d., zajmovi se daju i na pet godina. Zajmovi, koji se daju privatnim osobama, ne smiju biti viši od 300 rubalja (1 rubalj = 2 K 54 p), osim u slučaju, da budu pokriveni zalozima, kao žitom, stokom ili drugim proizvodima. Ima li ovakovoga pokrivača, onda se zajam može dati i do iznosa od 1000 rubalja.

Kad se uzimlju kolektivni zajmovi, na pojedinca ne smije otpasti više od 300 rubalja.

Pravo je čudo, kako su se brzo počele širiti ove narodne vjeresijske blagajne. Prva ovakova blagajna osnovana je u guberniji Besarabiji, i već je u decembru iste godine bilo osnovano još 18 takovih blagajna. Po izvješću međunarodnoga poljoprivrednog zavoda u Rimu ima danas takvih blagajna već 107. U anketi, što ju je nedavno držao odbor seoskih vjeresijskih blagajna i industrijskih zadruga, ustanovilo se je i naglasilo, da su ove narodne vjeresijske blagajne na čvrstoj osnovi te da im je obstanak osiguran.

Koliki je posao ovih blagajna, najbolje se vidi to iz njihovih bilanca. Od 105 blagajna, koje su dne 1. januara 1912 godine radile, četiri ih imaju bilancu sa preko milijun rubalja, šest ih od 500 000 do 1 mil., 42 od 100.000 do 500 hiljada rubalja i t. d. Prvenstvo je tada nosila gubernijska blagajna u Besarabiji s bilancom od 4.719.800 rubalja.

Predplatite se
na „Hrvatsku Rieč“!

Iz grada i pokrajine.

Za „Crveni Krst“ balkanskih država sakupio je prigodom jedne slave Glišo Biljčar iz Kninskog polja K 20

Grof Attems — tajni savjetnik. Kako službene novine javljaju, namjestnik grof Attems postao je tajni savjetnik.

Spasavanje parobroda „Göddillö“. Pripravne su radnje za porinuću nasukanog parobroda „Göddillö“ već posve gotove. „Ana Goić“, „Beltrone“ i „Cyklops“ spojeni su s njim teglećim užetima, te se za konačni, zajednički pokušaj, da se ovaj liepi brod povrati u svoj prirodni element, očekuje samo zgodno vrijeme.

Pošto tegljenje iz tehničkih razloga mora slijediti ravno u smjeru krme, sa vladajućim bi se vjetrom, usled derive, otežalo posao, a možda i kompromitiralo uspjeh, koji, inače, hvala ustrajnosti i vještini vrednog kapetana Dinka Bašića, nebi smio ne biti povoljan.

Ovaj se je mladi čovjek, Dalmatinac, ali žali bože više poznat i ceijen u tršćanskim pomorskim krugovima nego li kod nas, u mnogo inih sličnih, a i kritičnijih slučajeva spašavanja pokazao pravim stručnjakom, te se je nadati, da će mu i ova operacija poslužiti na čast.

Ugodna kupelj. Danas je nekoliko vojnika imalo odputovati u Skradin. Pri ukrucivanju u gužvi je jedan vojnik pao u more. Bio je odmah spašen.

RAZNI BRZOJAVI.

Noće da osveti Schuhmaiera.

Beč, 18 veljače. Policija je napasila radnika Franza Freibergera, koji je došao amo iz Monakova, da osveti umorstvo socijaldemokratskog zastupnika Schumaiera. Freibergera spremio se, da ubije zastupnika Kunschaka, brata Schuhmaierova ubojice. Policija je našla kod njega revolver. Više kršćansko-socijalnih političara primilo je pisma, u kojima im se groze smrću.

Novi zakoni.

Beč, 18 veljače. Službeni list priobćuje zakon o podporama i osiguranju ribara i mornara.

Talijanski kralj u Berlinu.

Berlinu, 18 veljače. Kralj Viktor Emanuel dolazi amo dne 15 lipnja tek. god. prigodom jubileja vladavine cara Vilima.

Revolucija u Mexiku.

Newyork, 18 veljače. Primirje je svršeno te se s obe strane ponovno počela žestoka borba.

Ekspedicija na sjeverni pol.

Pariz, 18 veljače. Sin austrijskog obretnika sjevernog pola Julij Payer zamislija ekspediciju u područje od oca odkriveno.

Nastradao aviatičar.

Beč, 18 veljače. Nadporučnik Nittner, koji je za prvi put preletio Semmering i Karst, srušio se s aeroplana s visine od 400 metara u Fischamend te je na mjestu ostao mrtav.

Gradilište sa kućom

južno od pokrajinske bolnice, na putu koji vodi sa državne ceste, u ukupnoj površini od 2.400 metara četvornih, prodaje se. Može se kupiti i na manje dijelove. Poblje obavijesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

Prodaje se pokućstvo

sastojeće se od jedne spavaće sobe, sobe primanja, blagovaone i kuhinje, u veoma dobrom stanju, sve ukupno ili na pojedine komade. Potanje obavijesti daje g. Ive Jadronja, c. k. pošt. podčinovnik. 1-3

TRAŽI SE Poslužnik = = za tiskaru

Upitati se u

„Hrvatskoj Tiskari“ — Šibenik.

INSAM & PRIMOTH St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Kiparske radnje iz drveta za crkve
Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonica
križni putevi, raspela, jaslice itd.
Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.
Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa
skrinjom, ne plaća naručitelj.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu
jedini je domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

CENTRALA: Zagreb, u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice.

PODRUŽNICE i GLAVNA ZASTUPSTVA: Osijek, Rieka, Sarajevo, Ljubljana i Novisad.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. 1., II. kat
Telefon 25-94

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrste osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti.
2. Osiguranja miraza.
3. Osiguranja životnih renta.

II. Protiv šteta od požara:

1. OSIGURANJA ZGRADA (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica, industrijskih poduzeća).
2. OSIGURANJA POKRETNINA (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.).
3. OSIGURANJA POLJSKIH PLODINA (žita, sijena itd.).

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadružna imovina u svim odjelima iznosi	K 2.713.674-13
Od toga temeljna glavnica	K 800.000—
Godišnji prihod premije	K 1.363.040-89
Isplaćene odštete	K 4.970.238-48

Sposobni posrednici i akvizitieri primaju se uz povoljne uvjete.

Zastupstvo za Šibenik i okolice
VLADIMIR KULIĆ - ŠIBENIK

PREBLAUER, SAUERBRUNN

... I AUENQUELLE ...

... MINERALNA VODA KISELICA ...

Čista alkalična, posve naravna alpinska kiselica, uvijek svježja, preporučena od svih liečnika kao najprijaznija voda za stolno piće te kao najbolje sredstvo proti želudčanim i bubrenim te spolnim kroničnim bolestima. Budući je rasičena izobiljem ugljične kiseline, to je izvrstna za miešati sa vinom ili bilo kojim drugim pićem, te se pije veoma za njezine vrstne ukuse.

Nalazi se u svakom hotelu, restauracijam i svim dućanima.

Glavno skladište za Trst, Primorje, Istru i Dalmaciju:

Hermann Tonitz, Trst.

Zastupstvo za Dalmaciju:
IVO MACHIEDO, Dubrovnik.

BAČAVA HRASTOVIH

OD 3 1/2 DO 4 HL.

VELIKA ZALIHA

MUŽKIH ODIELA ZA ZIMSKU SEZONU

NAJMODERNIJEGA KROJA — — — — — UZ VRLU UMJERENE CIENE.

SUVIŠE ODIELA ZA AMERIKU.

PIO TERZANOVIC - ŠIBENIK

Ne boji se nikakove utakmice.

Velika zaliha svakvrstnih

MREŽA OD PAMUKA

(KOTUNA) od prve svjetske tvornice.

Suviše

MREŽA TALIJANSKIH (puljizkih)

KRALJICA DAGMAR

HISTORIČKI ROMAN

ČESKI NAPISAO VACLAV BENEŠ TRŽEBISZKY PREVEO PAVAO M. RAKOŠ

69.

Gospodja Adleta i Draguška još jednom pogledale su iz kola, naklonile se narodu i viknule su mu: „Sve dobro, što ste nam učinili, nek vam naplati onaj, koji je neizmjernopodatan... Budite srećni, zadovoljni...“

„I ti, ljubimice naših duša, brzo se povrati k nama i budi nam kneginja...“
I vjetrovi, koji su duvali od sjevera možda u Češku, ponavljali su nebrojeno puta: „budi nam kneginja!“

Samo Sobjehrd Černin bio je neprestano tako zamišljen, i činilo se, kao da mu je svejedno, što se vraća u domovinu, što će naskoro vidjeti starog oca, koji već ne može, da ga dočeka... Za vojvodom poslao je sva četir sina i sad zna samo za jednoga... Takva je bila u Češkoj ljubav prema omiljenim vojvodama iz roda Pršemislavaca... I da se taj ne bi vratio, to bi starog oca spremilo u grob... A Černin je još potreban! — Samo ova napomena Krasikovskog potakla je mladog čovjeka, da se danas pridruži četi... Jahao je skoro među zadnjima... Draguška se na njega jedva obrazrela... A o čemu misli? — Bez sumnje misli na kraljevsku krunu, na zlatom izradjen ogrtač, prjesto iz slonove kosti, a to joj nikad ne bi mogao pribaviti... A on je ipak prije svega tražio nju — ovu djevojčicu, koju je vidio nekoliko puta za mladih godina, a njezina slika ostala je u njegovom srcu kao u mramoru...

„Nešto se udaljuješ od nas Sobjehrde!“ progovorila je gospodja Adleta, kad je Černin dojahao do Vratislava.

„A ipak smo ti prije svega dužni zahvalnost, jer si radi nas toliko podnio!“ dodala je Draguška.

Sobjehrd upro je oči u Kneževu kćer, i opet se srele njezine oči s njegovima, a samo za čas, jer je čula iz njegovih usta riječi, koje još njoj nije rekao.

„Što bi još učinio radi tebe, časna gospodjo, a što radi tebe...“

„Budi naša kneginja — brzo se vrati k nama, ti miljenice naših duša!“

Ovaj zadnji dokaz srdačne ljubavi i iskrene odanosti toliko stotina ljudi, koji su pratili češku vojvodsku porodicu na putu u domovinu, zaglušio je dalje Sobjehrdove riječi...

I kao da su vjetrovi, koji su duvali od morske obale sve jače i jače, još iz druge pokrajine vikali za Draguškom: „Budi naša kneginja i brzo se vrati!“

Zaista za porodicu vojvode Pršemisla, koja je putovala u svoju domovinu, nije moglo biti ganutljivijeg i značajnijeg pozdrava, nego što su bile ove riječi, s kojima je otac Dobrogost, gledajući s čudno svjetlim očima za odlazećima, dok se nisu izgubili iz vida dodao: „Nek vas prati Gospod Bog nek vas čuva anđeo Rafael, i sveti Vlacv nek bude s vama!“

ČETVRTI DIO

NA KRALJEVSKOM PRIJESTOLJU.

I.

Na Hradčanima bila je svečanost za svečanošću, jedna krasnija i sjajnija od druge. Pražanima su već skoro oslijepile oči i oglušila uha. Stari ljudi doživjeli su ih već mnogo, pozdravljali su pred gradskim bedemima znamenite goste, kao što govore iz krajeva, nad kojima izlazi sunce, iz pokrajina, nad kojima pada u groznu, nedoglednu dubljinu... Za kralja Vladislava dobre uspomene bio je Prag zaista kraljevski grad, zatim je bljedilo njegovo svjetlo, gubilo se i nestajalo, dok nije ostala od njega samo slaba sjena... I novi vojvoda počeo je najsigurnijim korakom da ide stepenicama pokojnoga oca... Vojvodski Prag mora opet postati kraljevski Prag; samo što mu sad niko ne će smjeti otknuti krunu s hermelinovim ogrtačem...

„Kako su išli njihovi konji! — Kao da su znali, da natrag voze nevjestu!“

„Nevjestu veliš? — kliknulo je više gradjana, koji su pripadali raznim obrtima kao iz jednog grla i ustali su za stolom te su nepomično upirali začudjene poglede u vojvodu oružonošu, koji je došao pod grad na medovinu, o okusu koje su nedavno i pjesmicu šta više napisali... Ovdajšnja krčma bila je nešto na strani, tudjinac je rijetko kad zašao amo, dolazili su samo dobri znanci i tu bi posjedili prilično dugo, hradčansko društvo znalo je uvijek nešto novoga, majstor tkalac bio je svima jedna ruka, majstor krojač jedna duša, krzmar kao rodjeni brat...“

Oružonoša, koji je donio vijest, bio je još posve mlad. Jedva ga brci počeli garaviti.

„Vojvodu kćer Margaretu!“
Zanatlije na ovu vijest kimnuli glavama.

„A kamo će je odvesti?“
„Daleko majstore... Teško da će još ikad vidjeti rodnu grudu!“

A obrtnici su opet začudjeni kimnuli glavama.

„A kako se zove onaj kraj?“
„Danska... Leži na moru, na onom, koje je bez leda samo dva mjeseca...“

U toj državi smrznu se ljudima zimi uha, otpadaju nosovi, a ako ko dune, pada mu s usta led... Lisice su ondje bijele kao snijeg, jelene uprežu u saonice...“

„Tako daleko? — Bože moj! — Svojoj Lidki ne bi dao onamo, da joj obećaju cijele carstvo, a ne tek kraljevstvo...“
Jadna Margareta...“

„Tako je već od davnine... Gospodski običaji — drukči običaji... Ne znam — ne znam — tako daleko!“

„A koliko joj je godina?“
„Izgleda kao da joj sedamnaest, a nema joj toliko — nema!“

„A šta je još novo? — Pi, Tleska... I onako ti grlo nešto suho...“
Mladi oružonoša nije se dao dvaput nuditi, odmah je pio, kao što se kaže, da mu u desnici ostao samo samo držak od čaše.

„Novosti, majstore, da se sve u glavi vrti čovjeku...“
Majstor nožar već treći put kimnuo je glavom.

„Ta rekao sam: Samo ako dodje u Prag Pršemisl! — Odmah će se sve promijeniti... A zar se i sad ne mnijenja sve? — Kod nas bit će novosti o kakovima ni smo mogli a i ne možemo misliti!“

„Samo da bude dobre — tkalče — vesele!“ dodao je krojač i malo si pokvasio usnice pićem, koje mu godilo.

„A znate li, da su za nevjestu igrali.“
Čeledin Tleska upro se rukama o bok i ogledao se po svim stolovima. Pri njegovim riječima ušutali su na svim stranama...“

„Za djevicu Margaretu?“
„Za Dragušku! — Uvijek ta vaša Margareta! — Okanite me se!“

Ovaj uslik oteo se iz grudi starom čovjeku u odijelu iz medvedje kože skoro strašnim zvukom. Dosad sjedio je u kutu i sijedu glavu podupro je rukama, kao da ga svladala medovina.

(Nastavit će se).

KO ŽELI ZDRAVLJA

neka pohodi glasovito

Spljetsko sumporno kupalište

NAGY I DRUG

koje posjeduje, kako već poznato, najljekovitiju mineralnu vodu u Evropi. U jednoj litri sadržano je 31.5 grama razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.

Prospekte šalje uprava.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dienice „DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. sljedeće glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati pos. podne
povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne;
povratak svake sriede u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podn
povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne
povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslie podne
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Makarska (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake sriede u 6 sata pos. pod.
povratak svaki ponedjeljak u 1.15 poslie podne.

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne
povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

Zastupstvo u Trstu: Hamburg-Amerika Linia
General. agentura za Primorje, Vla Porporette.

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE - - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-ZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT- - - NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - - -

- - GRADJEVNO PODUZEĆE - -

PETAR BLASOTTI & FRANO ŠKOTON

IZPITANI ZIDARSKI MAJSTOR - - ŠIBENIK

PODUZIMLJE SVAKU VRST GRADJEVNIH RADNJA I POPRAVAKA. — SPECIJALISTA U GRADNJI ŠTEDNJAKA (SPARHETA) I SOBNIH PEĆI

PODUZIMLJE ČVRSTE RADNJE U CEMENT BETON (EIZENBETON) BEZ POTREBE ŽELJEZNIH GREDA. — POSEBNA KANCELARIJA ZA NACRTE I TREBOVNIKE KUĆA PASINI PUT SUDISTA.

Poljodjelska Zajmovna Blagajna

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo
u ŠIBENIKU.

Ukamaćuje novac na uložne knjižice uz

5%

OGLAS.

Častimo se javiti P. N. občinstvu, da naša krojačnica te gg. trgovci MARKO JAKOVLJEVIĆ i IVE ŠAIN u ŠIBENIKU i PETAR PILIĆ u ZADRU prodavaju gotova odijela solidno izradjena iz naše čiste vunene štofe po Kr. 32.— od broja 44 pa unapred, i izvršne kuverte u raznim bojama takodjer iz čiste vune uz veoma umjerene cijene. Vanjski trgovci, ako žele nabaviti gotova odijela i kuverte, neka se obrate našoj tvornici, gdje će na gore spomenute cijene takodjer dobiti popust.

Odičnim štovanjem

PRVA DALMATINSKA TVORNICA PREDIVA i TKALA
PAŠKO RORA & drug